

שְׁהִשְׁכִּינָה הַתַּחְתּוֹנָה הִיא דְנָה אֲרַבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין, הִיא חוֹנֶקֶת אֶת הַרְשָׁעִים וְהוֹרֶגֶת אוֹתָם בְּשֶׁרְפָה וּבִסְקִילָה, וּמִשׁוּם זֶה רָאוּ עֲתָה כִּי אֲנִי הוּא. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וְיִסְרְתִי אֶתְכֶם אִף אֲנִי וְגוֹמֵר, וּכְמוֹ שֶׁבִשְׁמוֹ הוֹרֵג אֶת מִי שְׁעוֹבֵר עַל כְּרִיתוֹת וּמִיתוֹת בֵּית דִּין שֶׁל הַתּוֹרָה, כִּף מִרְפָּא וּמַחֲיָה בְּשֵׁמוֹ אֶת מִי שְׁמַקְיָם אוֹתָם.

וְעוֹד, מִצּוֹת גְּזֵלַת הָעֲנִי בְּכַתִּיבֶם זֹו שְׁכִינָה, שְׁמִי שְׁגוֹזֵל תִּפְלָה, שְׁהִיא צְדָקָה לְצַדִּיק ^{(קהלת} הָעוֹלָמִים, כּוֹלֵל שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה בְּרֻכּוֹת, כְּאֵלוֹ גֹּזֵל לוֹ אֶת הַחַיִּים שְׁלוֹ שְׁהִיא שְׁכִינָה, שְׁנֹאֲמַר בָּהּ רָאָה חַיִּים עִם אִשָּׁה אֲשֶׁר אֶהְבַּת, וְכֵן מִי שְׁגוֹרַע מֵעֲנַג שֶׁבֶת כְּאֵלוֹ גֹּזֵל לוֹ אֶת שְׁכִינָתוֹ, שְׁהִיא שֶׁבֶת בֵּת יַחֲיִידָה, וְזֶה גוֹרֵם שְׁנֹגְזֵלַת מִמֶּנּוּ בְּגֵלוֹת. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וּבְכַפְשָׁעֵיכֶם שְׁלַחָה אִמְכֶם, וְתִשׁוּבָה מַה הִיא? וְהַשִּׁיב אֶת הַגְּזֵלָה אֲשֶׁר גֹּזַל, שְׁיַחֲזִיר הַשְׁכִּינָה לְמִקּוּמָהּ, אוֹ אֶת הָעֶשֶׂק אֲשֶׁר עָשָׂק, זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁנִפְרָד מִמֶּנָּה, שְׁשְׁכִינָה נִקְרָאת מִצּוֹת עֲשֵׂה מִצַּד הַיָּמִין, וּמִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה מִצַּד הַשְּׂמָאל, וְהַתּוֹרָה נִקְרָאת מִצַּד הָעַמּוּד הָאֲמֻצְעִי, וְכָל מִי שְׁגוֹזֵל אוֹ עוֹשֵׂק בַּתּוֹרָה, וּבְמִצּוֹת עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה, כְּאֵלוֹ גֹּזֵל שְׁכִינָה מְזוֹרְעוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וְכֵן מִצַּד שֶׁל יִסּוּד ח"י הָעוֹלָמִים נִקְרָאת מִצּוֹת בְּרִית מִילָה, מִי שְׁגוֹזֵל בְּבְרִית וּמוֹצִיא זֶרַע מִמֶּנּוּ לְרִשׁוֹת זָרָה, כְּאֵלוֹ הוֹצִיא מְרִשׁוֹת הַיַּחֲזִיד לְרִשׁוֹת הַרְבִּיבִים, וְגַרְם שְׁתַּהֲיָה שְׁכִינָה יוֹצֵאת מִמִּקּוּמָהּ, שְׁהִיא אֲרָץ יִשְׂרָאֵל, רִשׁוֹת הַיַּחֲזִיד, וְהַגְּלָה אוֹתָהּ בֵּין אַמּוֹת הָעוֹלָם, שְׁהֵם רִשׁוֹת הַרְבִּיבִים. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וּבְכַפְשָׁעֵיכֶם שְׁלַחָה אִמְכֶם, וּמִשׁוּם

וְהָרַג לוֹן, בְּשֶׁרְפָה וּסְקִילָה, וּבְגִין דָּא רָאוּ עֲתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא, הִדָּא הוּא דְכַתִּיב ^{(ויקרא כו} וְיִסְרְתִי אֶתְכֶם אִף אֲנִי וְגוֹמֵר, וּכְמָה דְבִשְׁמִיָּה קָטִיל לְמָאן דְּאֵעְבֵּר עַל כְּרִיתוֹת וּמִיתוֹת בֵּית דִּין דְּאוֹרִייתָא, הָכִי מִסִּי וּמַחֲיָה בְּשְׁמִיָּה לְמָאן דְּמַקְיִים לוֹן.

וְעוֹד מִצּוֹת גְּזֵלַת הָעֲנִי בְּכַתִּיבֶם דָּא שְׁכִינָתָא, דְּמָאן דְּגִזֵּיל צְלוֹתָא דְּאִיהִי צְדָקָה לְצַדִּיק ח"י עַלְמִין, כְּלִיל ח"י בְּרַכָּאן, כְּאֵלוֹ גִּזֵּיל לִיָּה חַיִּים דִּילִיָּה דְּאִיהוּ שְׁכִינָתָא, דְּאֶתְמַר בָּהּ ^{(קהלת} רָאָה חַיִּים עִם אִשָּׁה אֲשֶׁר אֶהְבַּת, וְכֵן מָאן דְּגָרַע מֵעֲנַג שֶׁבֶת, כְּאֵלוֹ גִּזֵּיל לִיָּה שְׁכִינָתִיהָ דְּאִיהִי שֶׁבֶת בֵּת יַחֲזִידָה, וְדָא גַרְם דְּאֶתְגִּזֵּילַת מִיָּה בְּגֵלוֹתָא, הִדָּא הוּא דְכַתִּיב ^{(ישעיה ג} וּבְכַפְשָׁעֵיכֶם שְׁלַחָה אִמְכֶם, וְתִיּוֹבְתָא מֵאִי נִיהוּ וְהַשִּׁיב ^(דף ט ו"א) אֶת הַגְּזֵלָה אֲשֶׁר גֹּזַל ^(ויקרא ה כג). דְּיַחֲזִיר שְׁכִינָתָא לְאַתְרָהּ, אוֹ אֶת הָעֶשֶׂק אֲשֶׁר עָשָׂק ^(שם) דָּא קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאֶתְפָּרַשׁ מִיָּנָה, דְּשְׁכִינָתָא אֶתְקַרִּיאַת מִצּוֹת עֲשֵׂה מִסְטָרָא דִּימִינָא, וּמִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה מִסְטָרָא דְשְׂמָאלָא, וְתוֹרָה אֶתְקַרִּיאַת מִסְטָרָא דְעַמּוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא, וְכָל מָאן דְּגִזֵּיל אוֹ עָשָׂק בְּאוֹרִייתָא, וּבְמִצּוֹת עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה, כְּאֵלוֹ גֹּזֵל שְׁכִינָתָא מְזוֹרְעוֹי דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וְכֵן מִסְטָרָא דִּיִסּוּד ח"י עַלְמִין, אֶתְקַרִּיאַת מִצּוֹת בְּרִית מִילָה, מָאן דְּגִזֵּל בְּבְרִית וְאִפִּיק זֶרַע מִיָּנָה לְרִשׁוֹ נּוֹכְרָאָה, כְּאֵלוֹ אִפִּיק מְרִשׁוֹת הַיַּחֲזִיד לְרִשׁוֹת הַרְבִּיבִים, וְגַרְם לְמַהוּי שְׁכִינָתָא נִפְקָא מֵאַתְרָהּ דְּאִיהִי אֲרָץ יִשְׂרָאֵל רִשׁוֹת הַיַּחֲזִיד, וְגִלָּה אוֹתָהּ בֵּין אוּמִין דְּעַלְמָא דְּאִינוּן רִשׁוֹת הַרְבִּיבִים, הִדָּא הוּא דְכַתִּיב ^{(ישעיה} וּבְכַפְשָׁעֵיכֶם שְׁלַחָה אִמְכֶם, וּבְגִין דָּא לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵיךָ לְשׁוֹא ^{(שמות כ}

זֶה לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ לְשׂוֹא. מִה זֶה שֵׁם
 יְהוָה? זו שְׂכִינָה, לְשׂוֹא - זו
 עֲבוּדָה זָרָה שְׂגָלָתָהּ לְשֵׁם.

וְעוֹד, הִיא תְּשׁוּבָה יוֹם הַכַּפּוּרִים,
 כְּלוּלָה מֵעֲשֶׂרֶת יָמֵי תְּשׁוּבָה שֶׁהֵן
 י"ה, יוֹם הַכַּפּוּרִים זֶה ה' כְּלוּלָה
 מִחֲמַשׁ תְּפִלוֹת, עֲשֶׂרֶת יָמֵי
 תְּשׁוּבָה זוּ י', לְקַבֵּל שְׁבִים זֶה
 ו"ה. כֹּל מִי שֶׁחֲזָר בְּתְּשׁוּבָה
 כְּאֵלֹו הַחֲזִיר ו"ה עִם י"ה, וְהַעֲקָר
 - לְהַעֲלוֹת הַכֹּל בְּמַחְשָׁבָה שֶׁהִיא
 יו"ד ה"א ו"א ה"א.

וְגִבּוּרָה שֵׁם סִמָּא"ל, שֶׁהוּא יִצְר
 הָרַע, וְכֹל מִי שִׁיתְּגַבֵּר עַל יִצְרוֹ
 כְּאֵלֹו הִנֵּה מִתְּגַבֵּר בְּגִבּוּרָה עַל
 סִמָּא"ל בְּדִין לְגַבֵּי בְּנָיו, וּמִשׁוּם
 זֶה אָמְרוּ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, אֵיזְהוּ
 גִבּוּר? הַפּוֹבֵשׁ אֶת יִצְרוֹ. מִה זֶה
 הַפּוֹבֵשׁ? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וּכְבַשְׁהָ,
 שֶׁתְּהִיָּה כְּבוֹשָׁה תַּחַת יְדוֹ כְּכֹל
 שֶׁהוּא כְּבוֹשׁ וְקָשׁוּר תַּחַת יְדֵי
 הָאָדָם.

וְצָרִיךְ אָדָם לְקַבֵּל עָלָיו חֲמֵשֶׁה
 עֲנוּיִים, בְּשִׁבִיל הַעֲנוּי שְׁגָרָם לֵה'
 הַקְּטָנָה שְׂגָלָתָהּ בְּגִלוֹת, וְנִקְרָאת
 עֲנִיָּה סַעֲרָה לֹא נִחְמָה, וְהָאֵב
 וְהָאֵם הֵם יוֹרְדִים בְּקִמִּין וּשְׂמַאל
 לְקַבֵּל בָּהֶם ו"ה, שֶׁהֵם תּוֹרָה
 וּמִצְוָה, וְסוּד הַדְּבָר - וְשֵׁב וְרַפָּא
 לוֹ, וְזֶה הוּא שׁוֹבָה יִשְׂרָאֵל עַד
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ.

וְעוֹד, מִצְוַת פְּרִיָּה וְרִבְיָה זו
 שְׂכִינָה, לֹא תִהְיֶה כְּרָאָה לְשִׁבְת
 יִצְרָה, כֹּל תִּלְמִיד חֶכֶם שֶׁמוֹנֵעַ
 מִמְּנָה עֹונֵת קְרִיאַת שְׁמַע, כְּאֵלֹו
 מוֹנֵעַ מִמְּנָה בְּרִכוֹת מִלְּמַעְלָה.
 שֶׁשָּׂה צְדָדִים הֵם שְׁפִלוּלִים בְּאוֹת
 ו', שֶׁהוּא עֵץ פְּרִי עֲשֶׂה פְּרִי, מִהוּ
 הַפְּרִי שֶׁלּוֹ? י', שְׂאוֹת ו' הִיא עֲנָף
 שֶׁל הָאֵילָן, שֶׁנִּפְרָד לְשֶׁשֶׁה
 עֲנָפִים, וּמִשָּׁשׁ לְעֲנָפִים שְׂאִין לָהֶם
 חֲשֻׁבוֹן, י' הִיא פְּרִי עַל כֹּל עֲנָף
 וְעֲנָף שֶׁהוּא ו'.

מֵאֵן שֵׁם יְהוָה דָּא שְׂכִינְתָא, לְשׂוֹא דָּא
 עֲבוּדָה זָרָה דְגָלַת תַּמָּן.

וְעוֹד אֵיחֵי תְּשׁוּבָה יוֹם הַכַּפּוּרִים, כְּלוּלָה
 מֵעֲשֶׂרֶת יָמֵי תְּשׁוּבָה דְאֵינוֹן י"ה, יוֹם
 הַכַּפּוּרִים דָּא ה' כְּלוּלָה מִחֲמַשׁ צְלוֹתִין, עֲשֶׂרֶת
 יָמֵי תְּשׁוּבָה דָּא י', לְקַבֵּל שְׁבִים דָּא ו"ה, כֹּל
 מֵאֵן דְּחֲזָר בְּתִיּוּבְתָא כְּאֵלֹו חֲזָר ו"ה עִם י"ה,
 וְעֲקָרָא לְסַלְקָא כְּלָא בְּמַחְשָׁבָה דְאֵיחֵי יו"ד
 ה"א ו"א ה"א.

וְגִבּוּרָה תַּמָּן סִמָּא"ל דְאֵיהוּ יִצְר הָרַע, וְכֹל מֵאֵן
 דִּיתְגַּבֵּר עַל יִצְרֵיהּ כְּאֵלֹו הִנֵּה מִתְּגַבֵּר
 גִּבּוּרָה עַל סִמָּא"ל בְּדִינָא לְגַבֵּי בְּנָיו, וּבְגִין דָּא
 אָמְרוּ מְאִרֵי מִתְּנִיתִין, אֵיזְהוּ גִבּוּר הַפּוֹבֵשׁ אֶת
 יִצְרוֹ, מֵאֵי הַפּוֹבֵשׁ, כְּמָה דְאֵת אָמַר (בראשית א
כח) וּכְבַשְׁוָה, דִּיְהִיא כְּבוֹשָׁה תַּחַת יְדֵיהּ, כְּכֹל כְּאֵל
 דְאֵיהוּ כְּבוֹשׁ וְקָשׁוּר תַּחַת יְדֵי דְבַר נֶשׁ.

וְצָרִיךְ בַּר נֶשׁ לְקַבֵּל עָלָיו חֲמֵשׁ עֲנוּיִין, בְּגִין
 עֲנוּי דְגָרִים לֵה' זְעִירָא דְגָלַת בְּגִלוֹתָא,
 וְאֵתְקִרִיאַת עֲנִיָּה סוּעֲרָה לֹא נוֹחְמָה, וְאָבָא
 וְאָמָא אֵינוֹן נִחְתִי בִימִינָא וּשְׂמַאלָא, לְקַבֵּלָא
 בְּהוֹן ו"ה, דְאֵינוֹן תּוֹרָה וּמִצְוָה, וְרַזָּא דְמִלָּה
 וְשֵׁב וְרַפָּא לוֹ (ישעיה ו
י) וְדָא אֵיהוּ שׁוֹבָה יִשְׂרָאֵל
 עַד יְהוָה אֱלֹהֵינוּ (הושע יד ב).

וְעוֹד מִצְוַת פְּרִיָּה וְרִבְיָה דָּא שְׂכִינְתָא, לֹא תִהְיֶה
 כְּרָאָה לְשִׁבְת יִצְרָה (ישעיה מה יח), כֹּל
 תִּלְמִיד חֶכֶם דְּמוֹנֵעַ מִינָה עֹונֵת קְרִיאַת שְׁמַע
 כְּאֵלֹו מוֹנֵעַ מִינָה בְּרִכְאָן מְלַעֲלָא.

שִׁית סְטָרִין אֵינוֹן דְכִלְיָן בְּאֵת ו',
 דְאֵיהוּ (בראשית א יא) עֵץ פְּרִי עוֹשֶׂה פְּרִי,
 מֵאֵן פְּרִי דִילִיָּה י', דְאֵת ו' אֵיהוּ עֲנָפָא דְאֵילָנָא,
 דְאֵתְפָּרֵשׁ לְשִׁית עֲנָפִין, וּמִשִׁית לְעֲנָפִין דִּלִּית
 לוֹן חוֹשְׁבֵן, י' אֵיהוּ אֵיבָא עַל כֹּל עֲנָפָא וְעֲנָפָא
 דְאֵיהוּ ו'.